

Ronummer 378
Arrest nr. 35/93 van 6 mei 1993

A R R E S T

In zake : het beroep tot vernietiging van artikel 17 van de wet van 18 juli 1991 tot wijziging van de wet van 2 december 1957 op de rijkswacht, en van de wet van 27 december 1973 betreffende het statuut van het personeel van het actief kader van het operationeel korps van de rijkswacht en houdende demilitarisering van de rijkswacht, ingesteld door Eric Van Moerbeke.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters F. Debaedts en M. Melchior, en de rechters L.P. Suetens, H. Boel, L. François, P. Martens en Y. de Wasseige, bijgestaan door de griffier L. Potoms, onder voorzitterschap van voorzitter F. Debaedts,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van de vordering*

Bij een verzoekschrift van 25 januari 1992, bij het Hof ingediend bij ter post aangetekende brief, vordert Eric Van Moerbeke, rijkswachter, woonachtig te 8670 Koksijde, Koksijdesteenweg 21, de vernietiging van artikel 17 van de wet van 18 juli 1991 tot wijziging van de wet van 2 december 1957 op de rijkswacht en van de wet van 27 december 1973 betreffende het statuut van het personeel van het actief kader van het operationeel korps van de rijkswacht en houdende demilitarisering van de rijkswacht.

De bestreden bepaling luidt als volgt :

Artikel 17

« In artikel 1, § 1, van de wet van 27 december 1973 betreffende het statuut van het personeel van het actief kader van het operationeel korps van de rijkswacht wordt het eerste lid vervangen door de volgende leden :

" Artikel 1. - § 1. De leden van het personeel van de rijkswacht blijven onder de wetten en reglementen vallen die van toepassing zijn op het personeel van de krijgsmacht, zoals die in voorkomend geval aan hun bijzondere toestand zijn aangepast.

De wijzigingen die in voornoemde wetten en reglementen na 1 januari 1992 worden aangebracht, zijn op de leden van het personeel van de rijkswacht slechts toepasselijk indien dit uitdrukkelijk is bepaald.

De Minister van Binnenlandse Zaken en de Minister van Landsverdediging lichten elkaar in over de voorontwerpen tot wijziging van de teksten toepasselijk op de rijkswacht en op de krijgsmacht. " »

II. *Rechtspleging*

Bij beschikking van 27 januari 1992 heeft de voorzitter in functie de leden van de zetel van het Hof aangewezen conform de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers hebben geoordeeld dat er geen aanleiding was tot toepassing van de artikelen 71 en 72 van de organieke wet.

Er is kennisgegeven van het beroep conform artikel 76, § 4, van de organieke wet bij ter post aangetekende brieven van 7 februari 1992.

Het bij artikel 74 van de organieke wet voorgeschreven bericht is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 11 februari 1992.

L. Naegels, rijkswachter, wonende te Zemst, Grimbergsesteenweg 131, J. Schonkeren, rijkswachter, wonende

te Meeuwen, Heidestraat 22, P. Van Keer, rijkswachter, wonende te 2140 Antwerpen, Turnhoutsebaan 459 en de v.z.w. Nationaal Syndicaat van het Rijkswachtpersoneel, afgekort N.S.R.P., met zetel te 1040 Brussel, Charbolaan 25, hebben een memorie ingediend bij ter post aangetekende brief van 9 maart 1992.

De Ministerraad heeft een memorie ingediend bij ter post aangetekende brief van 24 maart 1992.

Van die memories is kennisgegeven conform artikel 89 van de organieke wet bij ter post aangetekende brieven van 18 mei 1992.

Verzoeker heeft een memorie van antwoord ingediend bij ter post aangetekende brief van 16 juni 1992.

Bij beschikkingen van 18 juni 1992 en 7 januari 1993 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest moet worden gewezen, verlengd tot respectievelijk 25 januari 1993 en 24 juli 1993.

Bij beslissing van 15 september 1992 heeft het Hof de zetel aangevuld met rechter Y. de Wasseige, gelet op de toetreding tot het emeritaat van voorzitter I. Pétry.

Bij beschikking van 4 februari 1993 heeft de voorzitter in functie de zetel aangevuld met rechter L.P. Suetens, gelet op de verkiezing tot voorzitter van rechter F. Debaedts, die reeds lid was van de zetel.

Bij beschikking van 4 februari 1993 heeft het Hof beslist dat de zaak in gereedheid is en de dag van de terechtzitting bepaald op 11 maart 1993.

Van die beschikking is kennisgegeven aan de partijen evenals aan hun raadsliden bij ter post aangetekende brieven van 4 februari 1993.

Bij beschikking van 9 maart 1993 is de behandeling van de zaak verdaagd naar 25 maart 1993.

Van die beschikking is kennisgegeven aan de partijen en hun advocaten bij ter post aangetekende brieven van 10 maart 1993.

Op de terechtzitting van 25 maart 1993 :

- zijn verschenen :

. Mr. W. Van Steenbrugge, advocaat bij de balie te Gent, voor de verzoeker;

. kapitein G. Debersaques, kapitein-jurist bij de rijkswacht, voor de Ministerraad, Wetstraat 16, 1000 Brussel;

. Mr. A. De Becker, advocaat bij de balie te Brussel, voor de tussenkomen partijen L. Naegels en anderen;

- hebben de rechters-verslaggevers L.P. Suetens en L. François verslag uitgebracht;

- zijn Mr. W. Van Steenbrugge, kapitein G. Debersaques en Mr. A. De Becker gehoord;

- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd conform de artikelen 62 en volgende van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

III. *In rechte*

- A -

A.1.1. De verzoeker is sinds 1968 werkzaam als rijkswachter en heeft binnen het Algemeen Syndicaat voor de Rijkswachtdiensten actief geijverd voor de demilitarisering van het statuut van het personeel van de rijkswacht. Doordat, ondanks de demilitarisering die werd beoogd door de wet van 18 juli 1991, het personeel van de rijkswacht ingevolge de bestreden bepaling onderworpen blijft aan de wetten en reglementen die van toepassing zijn op militairen, meent de verzoeker dat hij rechtstreeks en ongunstig in zijn situatie wordt geraakt.

A.1.2. In een enig middel voert de verzoeker aan dat de bestreden bepaling een schending inhoudt van de artikelen 6 en *6bis* van de Grondwet.

Overeenkomstig artikel 1 van de wet van 18 juli 1991 is de rijkswacht voortaan een algemene politiedienst, die over het hele grondgebied van het Rijk voor de bestuurlijke en de gerechtelijke politie bevoegd is en onder het gezag en het algemeen bestuur van de Minister van Binnenlandse Zaken staat. Die bepaling heeft volgens de verzoeker tot gevolg dat de rijkswacht geen militaire taken meer waarneemt en de leden van de rijkswacht niet langer als militairen, doch als gewone burgers moeten worden beschouwd.

Desondanks - en in strijd met de demilitarisering die door de wet van 18 juli 1991 werd beoogd - stelt de bestreden bepaling dat de leden van het personeel van de rijkswacht onder de wetten en reglementen vallen die van toepassing zijn op het personeel van de krijgsmacht, wat volgens de verzoeker betekent dat ze ook aan de bevoegdheid van de militaire rechtbanken onderworpen blijven, en dus onttrokken worden aan de rechtsmacht van de gewone hoven en rechtbanken. De leden van de rijkswacht worden daardoor volgens de verzoeker op een onaanvaardbare wijze gediscrimineerd ten aanzien van de andere burgers, wat niet op een objectieve en redelijke manier kan worden verantwoord.

A.1.3. De verzoeker zet vervolgens uiteen in welk opzicht de militaire strafrechtspleging waaraan de leden van de rijkswacht overeenkomstig de bestreden bepaling zijn onderworpen, minder waarborgen biedt dan de rechtspleging voor de gewone hoven en rechtbanken. De verzoeker ziet een eerste discriminatie op het vlak van het gerechtelijk onderzoek: de organen die optreden in het onderzoek in de militaire strafrechtspleging zouden, door de wijze waarop dat onderzoek is georganiseerd, niet doen blijken van dezelfde onafhankelijkheid als de onderzoeksrechters die optreden in het gerechtelijk onderzoek naar gemeen recht. De verzoeker ziet eveneens een discriminatie op het vlak van de voorlopige hechtenis, doordat de leden van de rijkswacht niet zijn onderworpen aan de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis, doch wel aan de bepalingen van het Wetboek voor de rechtspleging bij de landmacht van 20 juli 1814, die inhoudelijk en procedureel aanzienlijk minder waarborgen bieden. De rijkswachters blijven ook verstoken van jurisdictionele controle op de voorlopige hechtenis door de onderzoeksgerechten, die tijdens het gerechtelijk onderzoek de voorlopige invrijheidstelling kunnen bevelen.

De verzoeker betoogt eveneens dat de militaire strafrechtspleging niet in de mogelijkheid voorziet van een opschorting van veroordeling, zoals die door de onderzoeksgerechten, zetelend als vonnisgerechten, kan worden uitgesproken overeenkomstig de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie. Tenslotte voert de verzoeker aan dat de rijkswachters voor de militaire rechtbanken niet over de mogelijkheid beschikken van een rechtstreekse dagvaarding zoals die voor de gewone hoven en rechtbanken, op grond van artikel 64 van het Wetboek van Strafvordering, wel mogelijk is. Ten gevolge daarvan wordt hun grondrecht op vrije meningsuiting beperkt doordat rijkswachters over minder mogelijkheden dan gewone burgers beschikken om een recht van antwoord te laten opnemen, indien dat recht moet worden gevorderd ten aanzien van een rijkswachter-uitgever ressorterend onder de bevoegdheid van de militaire strafgerechten.

Om al die redenen meent de verzoeker dat de bestreden bepaling een onderscheid instelt waarvoor geen objectieve en redelijke rechtvaardiging bestaat.

A.2.1. Met toepassing van artikel 87, § 2, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, hebben drie individuele rijkswachters en een erkende representatieve vakbondsorganisatie van rijkswachters een memorie van tussenkoms - verkeerdelijk verzoekschrift genoemd - ingediend.

A.2.2. De tussenkommende partijen betwisten de interpretatie die de verzoeker geeft aan de bestreden bepaling. Onder verwijzing naar de parlementaire voorbereiding, stellen zij dat artikel 17 van de wet van 18 juli 1991 enkel het administratief, het sociaal en het geldelijk statuut van de rijkswacht wil handhaven. De bestreden

bepaling heeft geen betrekking op het disciplinair statuut, daarin begrepen het strafrechtelijk statuut, en heeft dus niet tot gevolg dat het personeel van de rijkswacht onderworpen blijft aan de bevoegdheid van de militaire rechtbanken.

Tijdens de voorbereiding van de wet van 18 juli 1991 heeft de regering een apart wetsontwerp aangekondigd over het vakbonds- en disciplinair statuut van de rijkswacht. In afwachting van die nieuwe wet wordt het disciplinair statuut van de rijkswacht niet geregeld door artikel 17 van de genoemde wet, doch door artikel 1 van die wet, in combinatie met artikel 1 van het Wetboek voor de rechtspleging bij de landmacht van 20 juli 1814. Op grond van die bepalingen moeten de rechtbanken uitmaken of ze al dan niet bevoegd zijn om te oordelen over vervolgingen ten laste van leden van de rijkswacht. De tussenkomen partijen besluiten dat de bestreden bepaling, in zoverre ze enkel het administratief, het sociaal en het geldelijk statuut regelt, geen discriminatie inhoudt en niet strijdig is met de artikelen 6 en *6bis* van de Grondwet.

A.3.1. In zijn memorie van antwoord stelt de Ministerraad een beperking voor van het onderwerp van het beroep tot vernietiging. Alhoewel de verzoeker de integrale vernietiging vordert van artikel 17 van de wet van 18 juli 1991, blijkt volgens de Ministerraad uit de inhoud van het verzoekschrift dat het wezenlijke onderwerp slechts de vernietiging is van artikel 17, tweede lid, eerste zinsnede, waarbij in algemene bewoordingen wordt gesteld dat de leden van het personeel van de rijkswacht onder de toepassing blijven vallen van de wetten en reglementen die van toepassing zijn op het personeel van de krijgsmacht en slechts in de mate die bepaling tot gevolg heeft dat het personeel van de rijkswacht aan de militaire rechtscolleges onderworpen blijft.

A.3.2. De Ministerraad betoogt verder dat zo het Hof zou oordelen dat het onderwerp van het verzoekschrift de gehele vernietiging van artikel 17 zou inhouden, *quod non*, de verzoeker niet doet blijken van het rechtens vereiste belang bij de integrale vernietiging van artikel 17 van de wet van 18 juli 1991, doch slechts belang heeft in zoverre die bepaling het personeel van de rijkswacht onderwerpt aan de rechtsmacht van de militaire rechtscolleges, zodat het beroep tot vernietiging ook slechts in die mate ontvankelijk is.

A.3.3. Wat de draagwijdte van de bestreden bepaling betreft, stelt de Ministerraad, onder verwijzing naar de parlementaire voorbereiding, dat artikel 17, tweede lid, een algemene en ruime draagwijdte heeft en dat het de bedoeling was van de wetgever om de statutaire toestand van het personeel van de rijkswacht integraal te handhaven. Wel werd door de wetgever een wijziging van het disciplinair en vakbondsstatuut in het vooruitzicht gesteld en is het de bedoeling op termijn een apart en volledig statutair kader dat eigen is aan de rijkswacht tot stand te brengen. De Ministerraad onderschrijft de interpretatie van de verzoeker dat de bestreden bepaling in afwachting van een nieuwe regeling ook het disciplinair statuut van de rijkswacht heeft gehandhaafd, zodat het Militair Strafwetboek en de militaire strafrechtspleging op verzoeker van toepassing zijn gebleven.

A.3.4. Wat de grond van de zaak betreft, betoogt de Ministerraad dat de bestreden bepaling geen verboden discriminatie inhoudt en artikel 6 van de Grondwet niet schendt.

De door de verzoeker aangeklaagde ongelijke behandeling tussen het personeel van de rijkswacht en de andere burgers, inzake de onderwerping aan de rechtsmacht van de militaire rechtscolleges, houdt verband met het doel en de gevolgen van de onderzochte maatregel. De Ministerraad wijst erop dat op de rijkswacht steeds een tuchtstatuut van toepassing is geweest dat afweek van dat van de « andere burgers » in het algemeen en van de politiediensten in het bijzonder. Het bestaan daarvan werd gerechtvaardigd door het feit dat de rijkswacht een bijzonder korps is en dat die nationale politiedienst steeds diende in te staan - zelfs onder de meest extreme omstandigheden - voor de handhaving van de orde en de naleving van de wetten. Het tuchtstatuut waaraan de leden van de rijkswacht waren onderworpen omvatte ook de onderwerping aan de bevoegdheden van de militaire rechtbanken. De reden voor die «penalisering» was volgens de Ministerraad de noodzaak om in extreme crisistoestanden iedere overtreding gepleegd door een lid van de rijkswacht, adequaat en streng te bestraffen.

Weliswaar had de wetgever reeds ten tijde van de totstandkoming van de bestreden bepaling de bedoeling een tuchtstatuut te ontwerpen dat dichter aanleunt bij dat van de andere politiediensten en in de lijn ligt van de demilitarisering van de rijkswacht, zoals die door de wet van 18 juli 1991 werd beoogd.

In afwachting van dat nieuwe tuchtstatuut en gelet op het hoger belang en de absolute noodzaak dat de leden van die nationale politiedienst onderworpen blijven aan een tuchtregeling, heeft de wetgever met dat doel voor ogen de bestreden bepaling als overgangsregeling ingevoerd. Bij afwezigheid van de bestreden bepaling zou, ten gevolge van de demilitarisering van de rijkswacht door artikel 1 van de wet van 18 juli 1991, de rijkswacht aan geen enkel tuchtstatuut meer onderworpen zijn, vermits het materiële en formele strafrecht in principe slechts

van toepassing is op militairen. Het bestreden artikel staat dus in verband met het nagestreefde doel, namelijk de rijkswacht voorlopig te onderwerpen aan een tuchtstatuut dat eertlang zal worden vervangen. De Ministerraad stelt ook dat de bestreden bepaling niet manifest onevenredig is ten aanzien van het beoogde doel; het Arbitragehof kan slechts marginaal toetsen en vermag zich niet uit te spreken over de opportuniteit of de wenselijkheid van de bestreden bepaling. Wat het door de wetgever gekozen onderscheidingscriterium betreft, wijst de Ministerraad erop dat al degenen die zich binnen de algemeen geformuleerde en objectiveerbare toepassingscriteria van artikel 17, eerste lid, bevinden, op gelijke wijze worden behandeld.

Ten slotte vraagt de Ministerraad dat, mocht de bestreden bepaling worden vernietigd, het Hof op grond van artikel 8 van de bijzondere wet van 6 januari 1989, bij wege van algemene beschikking, de gevolgen van de vernietigde bepaling zou aanwijzen, welke als definitief moeten worden beschouwd.

A.4.1. In zijn memorie van antwoord gaat de verzoeker in de eerste plaats in op de beperking van het onderwerp van het beroep tot vernietiging, zoals door de Ministerraad wordt voorgesteld.

De verzoeker betwist niet dat het vernietigingsberoep beperkt is tot de eerste zinsnede van het tweede lid van artikel 17, in zoverre die bepaling stelt : « De leden van het personeel van de rijkswacht blijven onder de wetten en reglementen vallen die van toepassing zijn op het personeel van de krijgsmacht ». Hij betwist echter de meer verregaande beperking die de Ministerraad voorstelt en die inhoudt dat verzoeker slechts de vernietiging van die bepaling zou vorderen in zoverre « ze inhoudt dat het personeel van de rijkswacht aan de rechtsmacht van de militaire rechtscolleges onderworpen blijft ». De discriminatie die verzoeker aanklaagt betreft niet alleen de onderwerping aan de militaire rechtbanken, maar tevens de toepasselijkheid van het gehele materiële militaire strafrecht. De verzoeker stelt daarom voor het onderwerp van zijn beroep tot vernietiging als volgt te omschrijven : « De bestreden bepaling dient te worden vernietigd in de mate dat ze inhoudt dat de leden van het personeel van het operationeel korps van de rijkswacht onderworpen blijven aan het militaire strafrecht, hetzij meer bepaald aan de volgende wetten : het Militaire Strafwetboek van 27 mei 1870, de bijzondere militaire strafwetten, het Wetboek betreffende de rechtspleging voor de landmacht van 20 juli 1814 en het Wetboek van strafrechtspleging voor het leger van 15 juni 1899. »

A.4.2. Wat het rechtens vereiste belang betreft, herhaalt de verzoeker dat zijn belang vaststaat in zoverre de bestreden bepaling hem aan een nadeliger strafrechtelijk stelsel onderwerpt.

A.4.3. Wat de grond van de zaak betreft stelt de verzoeker vast dat de Ministerraad op geen enkel ogenblik betwist dat de bestreden bepaling een ongelijkheid in het leven roept tussen leden van het operationeel korps van de rijkswacht en andere burgers-niet-militairen. Terwijl de verzoeker in zijn verzoekschrift bij wijze van voorbeeld vooral heeft gewezen op nadelige verschillen in behandeling op procedureel vlak, wijst hij in zijn memorie ook nog op andere nadelen, zo het feit dat sommige gedragingen enkel door het militair strafrecht strafbaar worden gesteld en het feit dat sommige gedragingen strenger worden bestraft indien ze door een militair zijn gepleegd.

In tegenstelling tot wat de Ministerraad voorhoudt, meent de verzoeker dat de bestreden bepaling redelijkerwijze niet evenredig is met de aangewende middelen.

Het doel van de bestreden bepaling bestaat erin de leden van het personeel van de rijkswacht te onderwerpen aan een specifiek tuchtstatuut, om te vermijden dat in afwachting van de nieuwe tuchtregeling, geen enkele tuchtregeling op hen van toepassing zou zijn. Volgens de verzoeker kon dat doel perfect worden bereikt, ook zonder dat de aangeklaagde discriminatoire maatregel nodig was.

De wetgever had in de wet van 18 juli 1991 de toepassing van het militair strafrecht ten aanzien van de rijkswacht kunnen uitsluiten en, in afwachting van een nieuwe regeling, het tuchtreglement van de krijgsmacht, ingesteld bij de wet van 14 januari 1975, van toepassing op de rijkswacht kunnen laten. De bestreden bepaling was derhalve niet noodzakelijk om het doel, namelijk de verzekering van de tucht binnen de rijkswacht, te bereiken. Het wegvallen van de toepasselijkheid van het militair strafrecht zou enkel tot gevolg hebben dat fouten niet langer strafrechtelijk, doch enkel tuchtrechtelijk zouden kunnen worden bestraft. Het opzet tot demilitarisering van de rijkswacht is volgens verzoeker niet geloofwaardig indien men blijft volhouden dat de toepassing van het formele en materiële strafrecht noodzakelijk is om de goede werking van de rijkswacht als politiedienst te kunnen waarborgen. De verzoeker besluit dat, aangezien de door hem aangeklaagde ongelijke behandeling niet noodzakelijk was om het door de wetgever beoogde doel te bereiken, in geen geval kan worden verdedigd dat het doel redelijkerwijze evenredig zou zijn met de aangewende middelen. De verzoeker voegt

daaraan toe dat, ingevolge de demilitarisering van de rijkswacht, ook geen objectieve en redelijke verantwoording kan worden gegeven voor het feit dat de leden van het operationeel korps van de rijkswacht onderworpen blijven aan een veel nadeliger strafrechtelijk stelsel dan de leden van andere vergelijkbare politiediensten in België.

A.4.4. Wat de memorie van tussenkomst betreft, betwist de verzoeker de interpretatie die door de tussenkommende partijen aan de bestreden bepaling is gegeven. In tegenstelling tot wat de tussenkommende partijen volhouden, heeft de bestreden bepaling wel tot gevolg dat personeel van de rijkswacht aan de bevoegdheid van de militaire rechtscolleges onderworpen blijft. De bestreden bepaling wordt zowel door de regering als door de gerechtelijke overheden geïnterpreteerd en toegepast op de discriminerende wijze zoals die door de verzoeker wordt aangeklaagd.

A.4.5. Tenslotte sluit de verzoeker zich aan bij het verzoek van de Ministerraad aan het Hof om, in geval van vernietiging, de gevolgen van de vernietigde bepaling aan te wijzen welke als definitief moeten worden beschouwd.

- B -

Ten aanzien van de omvang van het beroep

B.1. In zijn verzoekschrift vordert de verzoeker de vernietiging van artikel 17 van de wet van 18 juli 1991 « tot wijziging van de wet van 2 december 1957 op de rijkswacht en van de wet van 27 december 1973 betreffende het statuut van het personeel van het actief kader van het operationeel korps van de rijkswacht en houdende demilitarisering van de rijkswacht », bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 26 juli 1991.

Uit de uiteenzetting van het enig middel in het verzoekschrift blijkt evenwel dat het onderwerp van het beroep beperkt is tot het bepaalde in artikel 17, tweede lid, eerste zinsnede, namelijk het nieuwe artikel 1, § 1, eerste lid, eerste zinsnede, van de wet van 27 december 1973 : « De leden van het personeel van de rijkswacht blijven onder de wetten en reglementen vallen die van toepassing zijn op het personeel van de krijgsmacht, ... ».

In tegenstelling echter tot wat de Ministerraad betoogt, acht de verzoeker die bepaling discriminerend niet alleen omdat zij tot gevolg heeft dat de leden van de rijkswacht aan de bevoegdheid van de militaire gerechten onderworpen blijven, maar ook omdat zij daardoor onder de toepassing vallen van een « bijzondere en sterk van het gemene recht afwijkende straf-rechtspleging ».

Ten aanzien van het belang van de verzoeker

B.2.1. De verzoeker stelt dat hij én als rijkswachter én als voorzitter en mede-oprichter van het bij koninklijk besluit van 6 juni 1990 erkende « Algemeen Syndicaat voor de Rijkswachtdiensten » belang heeft bij de vernietiging van de bestreden bepaling.

B.2.2. In zijn hoedanigheid van rijkswachter heeft de verzoeker het vereiste belang om de vernietiging van een wettelijke bepaling te vorderen, die het statuut van het personeel van het actief kader van het operationeel korps van de rijkswacht regelt en aldus zijn situatie rechtstreeks en ongunstig zou kunnen beïnvloeden.

Het is derhalve niet nodig na te gaan in hoeverre de verzoeker doet blijken van het vereiste belang in zijn hoedanigheid van voorzitter van een erkende vakorganisatie van het rijkswachtpersoneel van het actief kader.

B.2.3. Weliswaar voert de wet van 24 juli 1992 tot wijziging van sommige bepalingen betreffende de rechtstoestanden van het personeel van het actief kader van de rijkswacht, bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 31 juli 1992, een nieuw disciplinair statuut voor de rijkswacht in en maakt zij ten aanzien van de leden van de rijkswacht een einde aan de bevoegdheid van de militaire gerechten alsmede aan de toepasselijkheid van het materiële militaire strafrecht.

Op datum van de sluiting der debatten voor het Hof was die wet van 24 juli 1992 evenwel nog niet in werking getreden.

Verzoeker, in zijn hoedanigheid van rijkswachter, behoudt dus het vereiste belang bij de vernietiging van de bestreden bepaling.

Ten aanzien van het belang van de tussenkomende partijen

B.3.1. De eerste drie tussenkomende partijen wijzen tot staving van hun belang op hun hoedanigheid van rijkswachter en van voorzitter van een vakvereniging die zich de belangenbehartiging van de aangesloten leden-rijkswachters tot doel stelt.

De vierde tussenkomende partij, de v.z.w. Nationaal Syndicaat van het Rijkswachtpersoneel, meent dat zij als vakvereniging van rijkswachters zelf belang heeft om tussen te komen.

B.3.2. In hun hoedanigheid van rijkswachter laten de eerste drie tussenkomende partijen blijken van het vereiste belang, vermits de bestreden bepaling hun situatie rechtstreeks en ongunstig kan raken.

Het is derhalve niet nodig na te gaan in hoeverre zij als voorzitter van een vakorganisatie van het rijkswachtpersoneel van het vereiste belang doen blijken.

B.3.3. Indien een vereniging zonder winstoogmerk, die zich op een collectief belang beroept, toegang wenst tot het Hof, is vereist dat het maatschappelijk doel van de vereniging van bijzondere aard is en derhalve onderscheiden van het algemeen belang; dat het collectief belang niet tot de individuele belangen van de leden is beperkt; dat het maatschappelijk doel door de bestreden norm kan worden geraakt; dat dit maatschappelijk doel werkelijk wordt nagestreefd, wat moet blijken uit de concrete activiteiten van de vereniging; dat de vereniging blijkt geeft van een duurzame werking, zowel in het verleden als in het heden.

B.3.4. De vierde tussenkomenende partij, de v.z.w. Nationaal Syndicaat van het Rijkswachtpersoneel, heeft volgens haar statuten onder meer tot doel «de vrijwaring en de bestendige verbetering van de beroeps-, de materiële, sociale en morele toestand van zijn leden».

In de mate als hierboven is aangegeven voor de eerste drie tussenkomenende partijen, kunnen de bestreden bepalingen de belangen die de vereniging tot doel heeft te verdedigen, rechtstreeks en ongunstig raken.

Ten aanzien van de draagwijdte van de bestreden bepaling

B.4.1. Volgens de tussenkomenende partijen, die zich beroepen op de parlementaire voorbereiding, inzonderheid de memorie van toelichting, beoogt de bestreden bepaling van artikel 17, tweede lid, eerste zinsnede, van de wet van 18 juli 1991 «enkel de volledige handhaving van het administratief, sociaal en geldelijk statuut van de rijkswacht zoals deze bestonden», met uitsluiting van het disciplinair en strafrechtelijk statuut.

B.4.2. Die interpretatie vindt geen steun in de tekst zelf van de bestreden bepaling.

Zij is daarenboven onbestaanbaar met artikel 28 van de voormelde wet van 24 juli 1992, dat bepaalt :

« Houden op van toepassing te zijn op de personeelsleden van de rijkswacht :

1° het wetboek voor de rechtspleging bij de landmacht van 20 juli 1814;

2° de wet van 27 mei 1870 houdende het militair strafwetboek;

3° de wetten van 15 juni 1899 inhoudende titel I van het Wetboek van strafrechtspleging voor het leger;

4° onder voorbehoud van artikel 27, § 2, 1°, de wet van 14 januari 1975 houdende het tuchtreglement van de krijgsmacht, gewijzigd bij de wetten van 8 juni 1978, 22 december 1989 en 28 december 1990. »

Uit die bepaling blijkt immers, impliciet maar zeker, dat de wetgever zelf heeft geoordeeld dat de opgesomde wetteksten voor de personeelsleden van de rijkswacht van toepassing blijven tot de inwerkingtreding van de wet van 24 juli 1992 en de leden van de rijkswacht alsnog onder de bevoegdheid van de militaire gerechten blijven ressorteren.

Ten aanzien van de beweerde schending van de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet

B.5.1. Krachtens de wet van 18 juli 1991 tot wijziging van de wet van 2 december 1957 op de rijkswacht, en van de wet van 27 december 1973 betreffende het statuut van het personeel van het actief kader van het operationeel korps van de rijkswacht en houdende demilitarisering van de rijkswacht, wordt de rijkswacht « een algemene politiedienst, bevoegd ... voor de bestuurlijke politie en de gerechtelijke politie »; zij maakt niet langer deel uit van de krijgsmacht.

Die wet is tot stand gekomen in het raam van een globaal programma inzake ordehandhaving, veiligheid van de burger en bestraffing van de misdrijven - het zogenaamde « Pinksterplan » - waarvan de krachtlijnen werden bepaald in de regeringsmededeling van 5 juni 1990.

Voormelde wet regelt slechts ten dele het nieuwe statuut van de rijkswacht; een tweede fase in de hervorming van dat statuut is afgerond met de wet van 24 juli 1992, waarbij onder meer wordt voorzien in een tuchtstatuut dat dichter aanleunt bij dat van de andere politiediensten.

B.5.2. In beginsel bestaat er geen redelijke verantwoording voor het onderwerpen van één der drie politiediensten van het Koninkrijk aan de bevoegdheid van de militaire gerechten, aan de militaire strafrechtspleging en aan de toepassing van het materiële militaire strafrecht.

De bestreden bepaling moet evenwel worden beoordeeld in het licht van de globale hervorming van de politiediensten : zij werd nodig geacht, in het belang van de leden van de rijkswacht zelf, om een progressieve evolutie van het juridisch statuut van de rijkswacht mogelijk te maken, met behoud van de bestaande rechten.

Nu die hervorming aan de gang is - wat de rijkswacht betreft, is zij met de wet van 24 juli 1992 afgerond - komt de bestreden bepaling niet als onredelijk over wanneer rekening wordt gehouden met de bedoelingen van de wetgever; er kan worden aanvaard dat de wetgever heeft geoordeeld dat het verkieslijk was het sinds vele jaren geldende strafrechtelijke en disciplinaire statuut in een afzonderlijke wet aan te passen aan de nieuwe visie op de rijkswacht.

In die omstandigheden kan het tijdelijk behoud van de bevoegdheid van de militaire gerechten ten aanzien van de leden van de rijkswacht niet als discriminerend worden aangezien, in zoverre althans de nieuwe wetgeving, houdende een aangepast disciplinair en strafrechtelijk statuut en onttrekking aan de bevoegdheid van de militaire gerechten, binnen een redelijke termijn in werking treedt.

Rekening houdend met de specifieke moeilijkheden die door de omvorming van het statuut van de rijkswacht worden gesteld, kan de termijn van zestien maanden die verlopen is sinds de inwerkingtreding van de bestreden bepaling zonder dat de wet van 24 juli 1992 op haar beurt in werking is getreden, nog niet worden aangezien als kennelijk van zulke aard dat de bestreden bepaling discriminatoir wordt.

Het enig middel is niet gegrond.

Om die redenen,

het Hof

verwerpt het beroep.

Aldus uitgesproken in het Nederlands, het Frans en het Duits, conform artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof op de openbare terechtzitting van 6 mei 1993.

De griffier,

De voorzitter,

L. Potoms

F. Debaedts